

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL CNFIS PENTRU ANUL 2006

Ianuarie 2007

Acest document este pentru informare

Cuprins

Preambul

Rezultatele activității CNFIS

I. Fundamentarea dimensionării alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază pentru anul 2006, realizarea și fundamentarea proiecției de buget pentru anul 2007

II. Propuneri privind Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare și rezultatele aplicării acesteia pentru anul 2006

III. “Puncte de vedere și observații privind Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază”.

IV. Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare pentru anul 2007 (propunere) și rezultatele preliminare ale aplicării acesteia

V. Continuarea studiului privind dimensionarea normativă a costurilor pentru finanțarea de bază în învățământul superior

VI. Analiza execuției bugetare pentru anul 2005

VII. Colectarea, verificarea și analizarea datelor statistice

VIII. Vizibilitatea activităților CNFIS în comunitatea academică

IX. Punctul de vedere al CNFIS cu privire la proiectul de lege a învățământului superior

X. Principii pentru repartizarea la universități a alocațiilor bugetare destinate acoperirii cheltuielilor de transport local, în comun, conform reglementărilor legale în vigoare

XI. Contribuții ale CNFIS la reprezentarea internațională a MEdC

Anexe

Anexa 1 - Planul operațional al CNFIS pe anul 2006

Anexa 2 – „Propunerea CNFIS privind proiecția de buget pentru finanțarea de bază, în anul 2007” - sinteză

Anexa 3 – Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare (sinteză) și rezultatele aplicării acesteia pentru anul 2006

Anexa 4 - Analiza rezultatelor repartizării pe universități a alocației bugetare destinate finanțării de bază pentru anul 2006 (elemente generale)

Anexa 5 – Documentul “**Puncte de vedere și observații** privind Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază” și rezumatele răspunsurilor la document

Anexa 6 – Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare pentru anul 2007 (propunere)

Anexa 7 – Analiza influențelor determinate de modificările propuse pentru metodologia de repartizare a alocației bugetare pentru anul 2007

Anexa 8 – Notă de fundamentare privind metodologia de finanțare pentru anul 2007

Anexa 9 – „**Punct de vedere** al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior privind proiectul Legii Învățământului superior elaborat de Ministerul Educației și Cercetării”

Anexa 10 - Principii pentru repartizarea la universități a alocațiilor bugetare destinate acoperirii cheltuielilor de transport local, în comun, conform reglementărilor legale în vigoare

Preambul

1. Activitatea CNFIS în anul 2006 s-a desfășurat în conformitate cu misiunea, rolul și atribuțiile acestuia, stabilite prin Legea Învățământului Nr. 84 / 1995 și Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin OMEC nr.4175/12.06.2003. Au fost urmărite direcțiile de acțiune și obiectivele formulate în cadrul Planului strategic al CNFIS (aprobat în anul 2004) precum și alte elemente care îl completează, sintetizate în planul operațional pentru anul 2006.

Planul operațional al CNFIS pentru anul 2006 a fost aprobat la începutul anului, în urma parcurgerii unor etape de elaborare și apoi de consultare a tuturor membrilor Consiliului și este prezentat în **Anexa 1**. Un rol important în procesul de elaborare a planului operațional l-a avut întâlnirea de lucru a Comisiei de specialitate pentru Strategie și Politici, Biroul CNFIS și președinții de comisii de specialitate care a avut loc în data de 10 martie 2006.

Pe parcursul anului s-au desfășurat o serie de întâlniri de lucru, dintre care 4 ședințe în plen (26 mai, 9 iunie, 20 noiembrie, 16 decembrie), ședințe restrânse de lucru (printre acestea și ședințele periodice ale Biroului CNFIS), și alte numeroase consultări prin **e-mail**. Ședința din data de 9 iunie a fost una preponderent de lucru, care a avut ca temă principală de discuție lansarea procesului de consultare a comunității academice privind anumite aspecte ale metodologiei de repartizare a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază.

2. Activitatea membrilor CNFIS s-a desfășurat, în general, pe teme principale formulate de Biroul CNFIS, în conformitate cu prevederile planului strategic și operațional al Consiliului și s-a concretizat în răspunsuri, observații, propuneri, dezbateri și/sau puncte de vedere privind temele de reflecție propuse de Biroul CNFIS, în funcție de necesitățile fiecărui moment. Modul general de lucru la nivelul CNFIS s-a bazat pe relații permanente cu membrii și președinții comisiilor de specialitate, folosind mijloace moderne de comunicare între Birou, experți UEFISCSU și membri (e-mail, fax, telefon etc.), materializate și prin întâlniri în afara cadrului comisiilor sau plenului consiliului (cum au fost cele de la Cluj, Iași, București) și în activitățile individuale ale membrilor CNFIS etc. Toate rezultatele consultărilor au fost prezentate plenului și supuse aprobării.

Relația de colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării (MEdC) a fost permanentă, desfășurată în principal cu Direcția Generală Învățământ Superior (DGIS), și cu informarea Direcției Generale Buget Finanțe (DGBF) în cazul solicitării unor puncte de vedere speciale. Rezultatele privind activitățile CNFIS au fost prezentate MEdC - ministrului Educației și Cercetării, Secretarului de Stat pentru Învățământ Superior și sub formă de documente scrise (adrese/rapoarte/sinteze/propuneri). Unele puncte de vedere solicitate au fost prezentate direct ministrului Educației și Cercetării, sub formă de materiale scrise și discuții directe.

3. Activitatea experților din cadrul Departamentului pentru finanțarea învățământului superior al Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării Științifice Universitare (UEFISCSU) s-a desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare și cu Regulamentul de Organizare și funcționare al Consiliului materializându-se în sprijinul constant acordat în special în plan tehnic, dar și la nivel conceptual. Experții departamentului

au participat în mod esențial la realizarea acțiunilor prevăzute în cadrul planului operațional al CNFIS.

4. Colaborarea cu alte consilii consultative s-a desfășurat permanent în vederea rezolvării unor probleme specifice:

- cu Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS), pentru evaluarea activității de cercetare, stabilirea valorilor indicatorului de calitate privind nivelul performanțelor în cercetarea științifică, precum și în cadrul altor programe comune, sub egida UEFISCSU;
- cu Consiliul Național al Rectorilor (CNR) prin participarea la dezbaterile din cadrul ședințelor în plen, precum și ca invitat la reuniunile Biroului CNR; menționăm faptul că în cadrul ședinței CNR de la Pitești, din 10 februarie, președintele CNFIS a susținut o prezentare cu titlul "Principiile și metodologia de repartizare a finanțării de bază în anul 2006";
- cu Agenția Națională pentru Calificările din Învățământul Superior și Parteneriat cu Mediul Economic și Social (ACPART), în vederea extinderii relațiilor cu universitățile și respectiv demararea acțiunilor privind calificările profesionale și în vederea susținerii parteneriatului cu mediul socio-economic;
- cu organizațiile studențești (Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România – ANOSR, Uniunea Studenților din România - UR) prin participarea la dezbateri și prezentări la nivelul MEDC și în cadrul altor întâlniri organizate, în vederea îmbunătățirii și dezvoltării indicatorului de calitate privind "Serviciile administrative și sociale pentru studenți" cât în vederea formulării de propuneri privind repartizarea alocațiilor bugetare destinate facilităților pentru transportul local în comun pentru studenți). Dintre acestea enumerăm: participarea la trainingul final, în cadrul Campaniei Naționale ANOSR "Ce te doare";

Totodată, CNFIS a colaborat cu agenția ARACIS, prin activitățile președintelui și a unuia dintre vicepreședinți în cadrul Consiliului interimar și apoi a celui ales pentru o perioadă de trei ani, asigurând astfel legătura dintre elementele rezultate din evaluarea externă și finanțarea în funcție de indicatorii de calitate actuali, care urmează să fie completați cu indicatori noi.

Colaborarea cu consiliile menționate și cu Agenția, precum și cu alte organizații: Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR), Uniunea Studenților din România (UR) etc., a fost necesară pentru corelarea diverselor propuneri de evoluție a sistemului de finanțare, promovate de Consiliu și sintetizate în materialele prezentate MEDC.

5. Activitatea internațională a CNFIS

În anul 2006 activitatea internațională a CNFIS s-a desfășurat pe următoarele componente principale:

- prin reprezentarea Ministerului Educației și Cercetării la Comitetul Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR), în conformitate cu aprobarea Ministrului Educației și Cercetării;
- participarea CNFIS la Grupul de lucru pentru Portabilitatea granturilor și creditelor pentru studii acordate studenților organizat de Bologna Follow – Up Group (BFUG);

- implicarea în proiecte cu finanțare europeană sau națională, în coordonarea UEFISCSU (elaborarea raportului și a studiilor de la nivel european din cadrul proiectului de cercetare al UEFISCSU și coordonat de CNFIS: „Un model de administrare a informației în învățământul superior românesc, orientat ICT, în direcția integrării în spațiul de învățământ superior european”, pentru o parte din stagiile de documentare, finanțarea a fost asigurată printr-un proiect european, Leonardo da Vinci).

Rezultatele activității CNFIS

Activitățile desfășurate de către CNFIS în anul 2006 s-au încadrat în următoarele categorii:

- Analiza și aplicarea metodologiei anuale de repartizare a alocațiilor bugetare pe instituții de învățământ superior; formularea de propuneri privind distribuția anuală a alocațiilor bugetare pe instituții de învățământ superior;
- Formularea propunerilor privind necesitățile de finanțare a învățământului superior pentru anul 2007 și previzionarea alocațiilor bugetare pentru perioada 2006-2010, pentru trecerea treptată la finanțarea pe cicluri, ca parte a implementării Procesului Bologna;
- Promovarea procesului de asigurare a calității în învățământul superior, prin orientarea strategiilor de finanțare către dimensiunea calitativă;
- Întărirea parteneriatului activ cu instituțiile de învățământ superior, cu celelalte structuri din sistemul de învățământ superior și cu organizații similare la nivel internațional;
- Elaborarea de instrumente manageriale ale CNFIS ca suport de decizie pentru propunerile formulate MEdC;
- Elaborarea de studii privind aspecte importante ale sistemului de învățământ superior;
- Diseminarea activităților și rezultatelor, actualizarea informațiilor de pe pagina de internet a CNFIS (www.cnfis.ro).

În continuare sunt prezentate, pe scurt, câteva rezultate semnificative:

I. Fundamentarea dimensionării alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază pentru anul 2006, realizarea și fundamentarea proiecției de buget pentru anul 2007

Anual, CNFIS realizează multiple analize suport pentru fundamentarea dimensionării alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază pentru anul în curs, cât și pentru realizarea și fundamentarea proiecției de buget pentru anul următor. Printre alte aspecte vizate, Biroul CNFIS a analizat evoluția parametrilor care determină direct quantumul necesar pentru alocațiile bugetare pe anul 2007 și, în plus, a avut în vedere unele evoluții posibile de perspectivă pentru perioada 2007-2010. Totodată, pentru punerea de acord a finanțării cu noua structură a studiilor universitare și cu direcțiile strategice de la nivel național și european, s-a ținut seama, în plus, de unele puncte de vedere exprimate în propuneri făcute anterior (v. adresa CNFIS nr.1853/18.07.2006) și de următoarele documente programatice și de informare: *Strategia învățământului superior românesc pe perioada 2002-2010*, *Raportul de țară de la Conferința europeană a miniștrilor educației – Bergen 2005*, *Planul Național de Dezvoltare 2007-2013*, *Convenția de la Lisabona și cea de la Goteborg*, precum și *Declarația de la Bologna și alte materiale elaborate de Consiliul Europei*.

Elemente privind fundamentarea alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază

Principiul finanțării pe student, deseori menționat prin sintagma „resursele urmează studentul”, este pilonul central al metodologiei de repartizare a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază, propusă de CNFIS, și se regăsește în setul de principii de finanțare din

majoritatea țărilor Uniunii Europene. Introducerea sa a reprezentat elementul fundamental pentru trecerea la o finanțare de bază repartizată obiectiv (pe bază de algoritm), rezultând un sistem modern, de factură europeană, adecvat economiei de piață. Acest principiu trebuie însă privit în perspectiva asigurării calității în învățământul superior.

Ca urmare, și procedura de fundamentare a alocațiilor necesare pentru finanțarea de bază pentru un an financiar avea ca element principal studentul echivalent (unitar), și quantumul alocației unitare pe student echivalent (unitar) estimat pentru acel an, elemente similare procedurii de repartizare pe universități a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază. În condițiile actuale, în contextul existenței unei serii de modificări la nivelul coeficienților asociați studentului fizic, CNFIS a considerat că o fundamentare mai adecvată este cea care ia în calcul numărul de studenți fizici și alocația medie estimată pe student fizic și care dimensionează nivelul cheltuielilor specifice implicate de procesul didactic. Explicația pentru această modalitate de fundamentare este dată și de situația anului 2006, când numărul de studenți echivalenți unitari a scăzut semnificativ, din cauza redimensionării coeficienților de echivalare pe forme de învățământ și a celor de cost pe domenii de studiu, în timp ce numărul de studenți fizici a rămas același.

Până în prezent, procedura de fundamentare a alocațiilor necesare pentru finanțarea de bază pentru un an financiar avea ca element principal studentul echivalent (unitar), și quantumul alocației unitare pe student echivalent (unitar) estimat pentru acel an, elemente similare procedurii de repartizare pe universități a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază. În condițiile actuale, în contextul existenței unei serii de modificări la nivelul coeficienților asociați studentului fizic, CNFIS a considerat că o fundamentare mai adecvată este cea care ia în calcul numărul de studenți fizici și alocația medie estimată pe student fizic și care dimensionează nivelul cheltuielilor specifice implicate de procesul didactic. Explicația pentru această modalitate de fundamentare este dată și de situația anului 2006, când numărul de studenți echivalenți unitari a scăzut semnificativ, din cauza redimensionării coeficienților de echivalare pe forme de învățământ și a celor de cost pe domenii de studiu, în timp ce numărul de studenți fizici a rămas același.

Pentru realizarea fundamentării bugetului necesar pentru anul 2006, și a proiecției pentru anul 2007 s-au analizat parametrii principali care influențează direct quantumul alocațiilor bugetare: **numărul de studenți fizici**, finanțați de la buget și **cheltuielile specifice**, implicate de procesul didactic.

a) numărul de studenți fizici, finanțați de la buget

Proiecția numărului fizic de studenți pe următorii ani (inclusiv anul 2007), în condițiile actualei alinieri a structurii învățământului superior din România la sistemul european, trebuie să țină cont atât de evoluțiile normale, observate în ultimii ani, cât și de anumite elemente și direcții strategice de la nivel național și european care influențează direct evoluția numărului de studenți înscriși în sistemul de învățământ superior românesc pentru următoarea perioadă. Documentul din Anexa 2, intitulat „Propunerea CNFIS privind proiecția de buget pentru finanțarea de bază, în anul 2007” cât și actualizarea studiului privind evoluția numărului de studenți pentru perioada 2005-2015 prezintă succint diferitele tendințe pe cicluri de studii, la nivel global acestea nedeterminând variații semnificative.

b) Cheltuielile specifice, implicate cu procesul didactic

Pentru analiza evoluției celui de-al doilea parametru principal privind cheltuielile specifice, s-au utilizat mai multe metode pe care le prezentăm în câteva cuvinte:

i) o metodă empirică de calcul, în variantă minimală, pornind de la quantumul anual al finanțării de bază de la sfârșitul lunii decembrie a anului precedent.

Aplicarea acestei metode empirice de calcul s-a realizat în două etape: într-o primă fază pentru calcularea necesarului de finanțare pentru anul 2006, păstrând nivelul de finanțare realizat în anul 2005 (pe baza quantumului finanțării de bază de la sfârșitul lunii decembrie 2005, a evoluției indicatorilor macroeconomici aplicați asupra tipurilor de cheltuieli care sunt prevăzute să fie acoperite din finanțarea de bază și a evoluției indicelui global de creștere a finanțării, ca suport pentru dezvoltare, cel puțin la nivelul creșterii economice previzionate

pentru anul 2006). În același mod, într-o a doua etapă, s-a estimat și cuantumul alocațiilor minime necesare pentru anul 2007, în funcție de necesarul calculat pentru anul 2006.

Pentru menținerea în termeni reali a finanțării de bază pentru anul 2007, în proiecția alocației bugetare unitare corespunzătoare anului 2007 au fost luate în considerare următoarele situații:

- **varianta 1** – de menținere a nivelului finanțării realizat în anul 2006 la momentul acestei analize (octombrie 2006). În această variantă s-a pornit de la valoarea alocației bugetare pentru anul 2006 (valoare care nu acoperea toate indexările salariale reglementate pentru anul 2006), la care s-au aplicat indexările prognozate pentru anul 2007 și un coeficient de creștere economică de 5,1% pentru anul 2007, declarat de către Ministerul Finanțelor Publice.

- **varianta 2** – de menținere a nivelului de finanțare necesar pentru anul 2006. În această variantă s-a calculat cum s-a precizat anterior (mai întâi minimul necesar pentru anul 2006, pornind de la valoarea alocației bugetare realizate în anul 2005, asupra căreia se aplică coeficienții de indexare reglementați pentru anul 2006, iar la această valoare minimă necesară calculată pentru anul 2006, s-au aplicat apoi indexările prognozate pentru anul 2007 și coeficientul de creștere economică de 5,1% pentru anul 2007, declarat de către Ministerul Finanțelor Publice.

ii) o metodă analitică, pe baza nivelului de acoperire a cheltuielilor pentru activitatea de bază, din alocațiile bugetare destinate finanțării de bază.

Această metodă pornește de la principiul general care ar trebui să guverneze procesul de alocare a fondurilor destinate finanțării de bază a universităților, acela al dimensionării acestora cel puțin pentru acoperirea cheltuielilor determinate de studenții bugetați. În felul acesta universitățile cu număr relativ mic de studenți cu taxă pot să funcționeze în condiții normale. În sprijinul aplicării unui asemenea principiu vine chiar viziunea inițială a utilizării resurselor suplimentare pentru finanțarea de bază, provenite din taxele de școlarizare, pentru demersuri clare în vederea îmbunătățirii calității procesului didactic, a ridicării nivelului de pregătire. Precizăm faptul că ponderea medie, la nivel național, a numărului de studenți în regim cu taxă la nivelul anului 2006 este în valoare de 51,11% (pentru studiile universitare de licență– 52,30% și studiile universitare de master – 79,83%), dar există, la nivelul universităților, variații semnificative față de această medie.

Analiza veniturilor și a cheltuielilor pentru finanțarea de bază relevă câteva aspecte importante. Astfel, în cazul universităților cu o pondere mai mică a numărului de studenți în regim cu taxă, de exemplu universitățile tehnice, de medicină și artistice, și implicit o pondere mai mică a veniturilor proprii pentru activitatea de bază, se observă faptul că ponderea de cheltuire a acestor venituri pentru activitatea de bază este aproape totală. În cazul universităților cu o pondere ridicată a numărului de studenți în regim cu taxă, aceste venituri extrabugetare, care reprezintă o pondere mult mai mare din total venituri, sunt cheltuite fie în cea mai mare parte sau preponderent pentru activitatea de bază, fie sunt orientate pentru alte destinații (dezvoltare, infrastructură etc.).

iii) o metodă de calcul normativă privind dimensionarea cheltuielilor necesare desfășurării activității de bază.

Această metodă de calcul, elaborată și detaliată într-un studiu derulat de CNFIS, a urmărit actualizarea modelului de calcul pentru dimensionarea normativă a costurilor în învățământul superior, costurile fiind determinate de următoarele cheltuieli principale: cheltuielile pentru asigurarea pregătirii didactice (cheltuieli de personal și cheltuieli

materiale) și cheltuieli administrative pentru funcționarea structurilor de învățământ (cheltuieli de personal și cheltuieli materiale).

Având în vedere faptul că valoarea cheltuielilor de personal pentru asigurarea pregătirii didactice este, ca dimensiune, cea mai importantă și este cea mai bine reglementată în prezent, s-a realizat, într-o primă fază, un model de referință pentru determinarea cheltuielilor cu personalul didactic necesar acoperirii orelor de pregătire a unui student. Determinarea acestor costuri este direct influențată de numărul de posturi didactice normate necesar acoperirii orelor de pregătire din cadrul unei linii de învățământ și de cheltuielile salariale asociate fiecărui post didactic.

Considerând că valoarea cheltuielilor salariale reprezintă 80% din totalul cheltuielilor pentru procesul didactic, iar cheltuielile materiale reprezintă restul de 20%, se calculează cheltuielile totale numai pentru procesul didactic propriu zis, fără a include și cheltuielile administrative necesare susținerii realizării procesului didactic (cheltuieli de conducere și organizare, cheltuieli cu bibliotecile, personalul didactic auxiliar și nedidactic etc.) Se pot estima apoi cheltuielile unitare pe student echivalent, pe baza cheltuielilor cu personalul didactic pentru un domeniu de studiu, calculate conform modelului mai sus menționat și a numărului total de studenți din domeniul respectiv, dat în mai multe variante, în funcție de modul de dimensionare a formațiilor de studiu.

iv) o metodă analitică de studiu comparativ, pe baza comparării bugetului total alocat pentru derularea procesului didactic (pentru funcționare) pentru învățământul superior românesc cu bugetul alocat pentru funcționare al unor universități din țări ale Uniunii Europene.

Principiul acestei metode este acela al susținerii dezvoltării învățământului superior românesc prin alinierea graduală, în următorii 10 ani, a bugetelor de funcționare a universităților românești în vederea atingerii unor nivele similare cu cele existente la nivelul universităților europene. Pentru acest **model de calcul** s-au luat în considerare date statistice privind bugetul de funcționare al unor universități europene, la momentul actual. La aceste valori de la nivel european s-au adăugat, pentru fiecare din cei 10 ani pentru aliniere, o indexare anuală în valoare de 5% (3% este valoarea maximă de indexare pentru inflația în zona EURO, plus încă un procent minim de dezvoltare de 2%, adoptat de majoritatea universităților europene).

Pornind de la rezultatele anului 2005, se calculează o indexare anuală, liniară, necesară universităților românești pentru a ajunge în următorii 10 ani la nivelul mediu al unei universități europene.

Documentul intitulat „**Propunerea CNFIS privind proiecția de buget pentru finanțarea de bază, în anul 2007**”, care cuprinde o detaliere a ideilor prezentate mai sus, constituie Anexa 2 la prezentul raport.

II. Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare și rezultatele aplicării acesteia pentru anul 2006

Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocației bugetare destinată finanțării de bază în anul 2006 a avut la bază propunerea elaborată de CNFIS și transmisă Ministerului Educației și Cercetării. În urma consultărilor dintre reprezentanții MEdC și reprezentanții CNFIS, care au avut loc în luna ianuarie 2006, propunerea a suferit modificări, rezultând o a doua variantă prezentată Consiliului Național al Rectorilor în luna februarie. Varianta finală a rezultat după includerea unor modificări ale valorilor coeficienților de echivalare și coeficienților de cost, în conformitate cu decizia ulterioară a MEdC.

În continuare prezentăm în câteva cuvinte elementele fundamentale ale metodologiei de repartizare a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază pentru anul 2006 și principalele modificări survenite față de metodologia aplicată în anul anterior.

Elementele fundamentale ale metodologiei:

Repartizarea pe instituții de învățământ superior a finanțării de bază pornește de la următoarele elemente fundamentale: numărul de studenți (fizici), pe forme și domenii de învățământ; un set de parametri utilizați pentru calculul indicatorilor de calitate asociați metodologiei de repartizare. Toate informațiile privind aceste elemente sunt primite de către MEdC de la fiecare universitate la o dată considerată de referință (pentru anul 2006 data considerată de referință a fost 1 ianuarie 2006).

Metodologia de repartizare pe universități a alocațiilor de la Bugetul de stat utilizează o formulă agregată. În formulă apar două elemente fundamentale: numărul de **studenți echivalenți unitari** și valorile **indicatorilor de calitate relativi**. **Numărul de studenți echivalenți unitari** se calculează în doi pași, în primul fiind determinat numărul de studenți echivalenți și distribuția acestora pe domenii de învățământ. Calculele se fac prin formule simple care utilizează două seturi de parametri, respectiv coeficienții de echivalare pe forme de învățământ și coeficienții de cost pe domenii de studiu. **Valorile indicatorilor de calitate relativi** se calculează în două etape, în prima etapă fiind determinate valorile absolute ale indicatorilor. Formulele de calcul ale indicatorilor de calitate (absoluți) sunt distincte pentru fiecare indicator în parte și diferă în ceea ce privește complexitatea lor. Formulele utilizate pentru transformarea indicatorilor de calitate (absoluți) în indicatori de calitate relativi sunt identice, cu două excepții notabile, respectiv indicatorii de natură complexă, *IC6 - Nivelul performanțelor în cercetarea științifică* și *IC13 - Calitatea totală a managementului academic și administrativ*, care au formule de calcul distincte.

Din totalul finanțării de bază 80% se repartizează exclusiv în funcție de **numărul de studenți echivalenți unitari** iar pentru **20%** se iau în considerare **indicatorii de calitate**.

Documentul anexat la raport reprezintă o sinteză a metodologiei aplicate pentru repartizarea pe instituții de învățământ superior a alocației bugetare destinată finanțării de bază în anul 2006. De asemenea, metodologia definește toate elementele fundamentale menționate în paragrafele anterioare.

Principalele modificări ale metodologiei față de anul 2005:

Modificările aduse la nivelul metodologiei pentru anul 2006 au constituit o continuare firească a procesului de implementare a criteriilor de calitate în finanțarea procesului educațional, în toată complexitatea sa.

Necesitatea redefinirii unor indicatori fusese semnalată de către Consiliu încă din anul anterior. În urma consultărilor avute între reprezentanți ai conducerii MEdC și CNFIS a fost însă stabilit ca pentru o cât mai bună integrare a politicilor de finanțare în contextul mai larg al strategiei guvernamentale privind învățământul superior, momentul optim pentru introducerea acestor modificări este anul 2006.

Redefinirea începând cu anul 2006 a unora dintre indicatorii utilizați urmărește în special creșterea nivelului de obiectivitate și transparență a acestora. Se pleacă de la considerentul că procesul de modelare a indicatorilor nu trebuie să se oprească la un nivel principal ci trebuie să acopere și elementele importante de natură practică. Este necesară evitarea utilizării unor elemente interpretabile la nivelul universității și a datelor dificil de verificat. Totodată trebuie urmărit ca rezultatele exercițiului de repartizare să fie cât mai ușor de interpretat de către managementul universităților. În linii mari, ajustările au constat în:

- Remodelarea indicatorilor care conțin date financiare astfel încât să utilizeze numai informații conținute în bilanțurile anuale ale universităților (anexele 10 și 14 la bilanțul contabil), extrase din rapoartele anuale transmise de universități către MEdC. Astfel, se elimină posibilitatea de interpretare a modului de raportare a datelor la nivelul universităților și se elimină problema validării tuturor datelor financiare (această operație fiind făcută de reprezentanți ai MEdC și MFP);
- Înlocuirea parametrului ***numărul de posturi legal constituite*** cu parametrul ***numărul studenților echivalenți unitari*** (bugetați și cu taxă). Argumentele au fost următoarele: a) evaluarea resurselor implicate în procesul didactic nu se poate face decât în corelație cu numărul total de studenți pregătiți în cadrul procesului didactic; de altfel, numărul de posturi legal constituite urmărea, în mod indirect, tot acest aspect, dar s-a dovedit a nu fi o mărime obiectivă, având variații anuale importante; b) finanțarea diferențiată a studenților exprimă în termeni matematici faptul că pregătirea studenților necesită resurse umane și materiale cantitativ diferite, care depind de forma de învățământ și domeniul de studii; evaluarea valorii resurselor umane și materiale alocate studenților trebuie deci să ia în calcul aceste diferențe pentru care coeficienții de echivalare și coeficienții de cost oferă valori de referință; c) din punctul de vedere al procesului didactic nu există diferențe între studenții bugetați și cei cu taxă, resursele umane și materiale fiind distribuite egal între aceștia;
- Regruparea indicatorilor, prin organizarea lor în patru grupe a câte două subgrupe și ajustarea ponderilor pentru echilibrarea grupelor și subgrupelor și pentru obținerea unor valori „naturale” (exemplu: 0,97% devine 1%). Astfel, în această formă indicatorii sunt mai ușor de urmărit de conducerea universităților, rezultatele obținute putând fi simplu de utilizat pentru luarea unor decizii manageriale strategice;
- Omogenizarea definițiilor, prin conservarea principiilor utilizate în construcția indicatorului dar modificarea definiției din punct de vedere tehnic (exemplu: în vechea structură valoarea cheltuielilor materiale era raportată la valoarea alocăției

primite pentru finanțarea de bază a universității. Cum aceasta este aproximativ proporțională cu numărul de studenți echivalenți unitari bugetați (diferențele care apar din aplicarea indicatorilor calitativi sunt în general mai mici de 5%), s-a lucrat în primă fază cu acest parametru. Dar, din considerentele amintite anterior, și având în vedere faptul că se ia în calcul totalul cheltuielilor materiale (din finanțarea de bază și din taxe) s-a extins numitorul la numărul total de studenți echivalenți. Astfel, algoritmul de finanțare devine mai stabil și mai unitar, realizându-se totodată armonizarea definiției indicatorilor cu formula utilizată pentru calculul influenței acestora asupra finanțării universităților;

- Completarea finanțării de bază cu o componentă care să ofere suportul necesar pentru eforturile făcute de universități în direcția dezvoltării, răspunzând totodată obiectivelor strategice la nivel național privind creșterea nivelului calitativ al sistemului de învățământ superior românesc. Pentru creșterea eficienței utilizării fondurilor pentru dezvoltare alocate universităților de la bugetul de stat, CNFIS propune pentru componenta de dezvoltare introducerea unui indicator de calitate construit prin redefinirea și realocarea indicatorului complex IC13. Acest indicator urmează să devină un instrument stimulativ pentru obținerea din partea universităților a unor reacții rapide la demersurile strategice de la nivel național, inclusiv privind atingerea unor standarde de eficiență. Totodată indicatorul susține modernizarea managementului universitar și consolidarea autonomiei universitare.

Totodată, în urma discuțiilor finale cu conducerea MEdC, **rolul componentei de calitate a fost întărit** pentru anul 2006 aceasta având o pondere în valoare de 20% din finanțarea de bază asupra căroră acționează indicatorii calitativi, comparativ cu 12,7 % în 2004 și 2005 (sau comparativ cu propunerea inițială a CNFIS, pentru valoarea de 15%).

În anul 2006, pentru întreaga rețea a universităților de stat din România, a fost aprobată pentru finanțarea de bază o sumă totală în valoare de **1 175 346 000 RON**. Această valoare totală a alocațiilor bugetare pentru anul 2006 a fost aprobată în mai multe etape, astfel: prin Legea Bugetului pe anul 2006, pentru finanțarea de bază, a fost aprobată inițial suma de **1 006 546 000 RON**; în urma rectificării de buget din luna septembrie a fost aprobată o suplimentare pentru finanțarea de bază în valoare de **80 000 000 RON**; la sfârșitul lunii noiembrie 2006, conform OUG 89/23.11.2006, a fost aprobată o nouă suplimentare de buget pentru finanțarea de bază, în valoare de **42 800 000 RON**, iar în urma virărilor de credite de la sfârșitul lunii decembrie încă o suplimentare în valoare de **46 000 000 RON**. De asemenea, și fondul de rezervă pentru anul 2006 a fost constituit în două etape: inițial în valoare de **15 098 190 RON**, el a fost suplimentat ulterior, odată cu rectificarea bugetului, cu încă **1 200 000 RON**, obținându-se astfel un fond de rezervă total pentru anul 2006 în valoare de **16 298 190 RON**. Alocația bugetară totală repartizată instituțiilor de învățământ superior, pe baza algoritmului propus de CNFIS, pentru anul 2006 a fost în valoare de **1 159 047 810 RON**, obținută astfel: **991 447 810 RON** sumă aprobată inițial, **78 800 000 RON** la rectificarea bugetului de stat, **42 800 000 RON** la suplimentarea de buget din noiembrie și, în final, **46 000 000 RON** la suplimentarea de buget din decembrie.

Pentru a observa influența determinată de modificările survenite în cadrul metodologiei de repartizare a finanțării de bază pentru anul 2006, față de metodologia aplicată în anul 2005, a fost realizată o analiză a influenței acestor modificări, prin aplicarea lor succesivă asupra aceluiași set de date statistice (studenți, personal didactic), și anume, setul de date utilizat în cazul metodologiei aprobate pentru anul 2006.

Aplicarea succesivă a acestor modificări ale metodologiei de finanțare pe aceleași date de intrare urmărește determinarea gradului de influență asupra repartizării alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază, și utilizează o serie de rezultate intermediare, cum ar fi:

- rezultatele obținute în urma aplicării metodologiei de repartizare utilizată în 2005 (coeficienții de echivalare și de cost utilizați în anul 2005, sistemul de indicatori de calitate utilizat în anul 2005, unde ponderea criteriilor de calitate este de 12,7% din FB) pe datele din 2006;
- rezultatele obținute în urma aplicării coeficienților de echivalare și de cost utilizați în anul 2006 și a sistemului de indicatori de calitate utilizat în anul 2005, unde ponderea criteriilor de calitate este de 12,7% din FB.

Aceste simulări au fost realizate și pentru a putea analiza comparativ rezultatele repartizării finanțării de bază din anul 2006 (cu aplicarea metodologiei pentru anul 2006) față de rezultatele repartizării finanțării de bază din 2005 (cu aplicarea metodologiei din anul 2005) și pentru a propune soluția cea mai echilibrată.

Ca observație generală, se poate menționa faptul că influențele semnificative ale metodologiei aplicată în anul 2006, față de metodologia aplicată în anul 2005, au fost, în principal, date de variația numărului de studenți echivalenți unitari, *determinată de modificarea coeficienților de echivalare și de cost*. De asemenea, se poate observa faptul că modificarea sistemului de calitate are un efect de *amplificare a efectelor (influențelor) la nivelul fiecărui indicator de calitate* (fie negativ, fie pozitiv).

Menționăm faptul că, în general, repartizarea suplimentării unui buget poate fi realizată în două modalități: *strict conform metodologiei pe baza căreia a fost repartizat bugetul inițial sau printr-o repartizare directă, în vederea rezolvării unor situații speciale (punctuale), nerezolvabile prin aplicarea metodologiei de finanțare*. De asemenea, modalitatea de repartizare a suplimentării de buget, conform metodologiei în vigoare, se poate efectua, în funcție de corecțiile survenite asupra sistemului (asupra elementelor utilizate de metodologie), în două variante:

- proporțional cu rezultatele inițiale (ale repartizării bugetului inițial), în condițiile în care nu există corecții ulterioare. În această situație rezultatele finale reprezintă suma rezultatelor din cele două etape de repartizare (a bugetului inițial și a suplimentării).
- prin repartizarea bugetului total (obținut în urma adăugării suplimentării) conform metodologiei, aplicate după integrarea corecțiilor ulterioare. În această situație rezultatele finale sunt date de rezultatele acestei repartizări, în timp ce rezultatele distribuirii suplimentării se obțin prin scăderea rezultatelor inițiale din rezultatele finale.

În cazul alocației suplimentare destinate finanțării de bază pentru anul 2006, având în vedere faptul că au existat o serie de corecții ulterioare la nivelul sistemului, atât la nivelul numărului de studenți fizici, cât și la nivelul metodologiei (cum ar fi, modificarea coeficienților de cost și de echivalare: a coeficientului de echivalare pentru studiile integral în

limba germană - de la 1,5 la 2,5; a coeficienților de cost pentru fizică și chimie de la științe - de la 1,65 la 1,75 și corectarea coeficientului de echivalare pentru master, pentru anul 2 cu un semestru; ca și creșterea coeficientului de echivalare pentru master la 1,75, pentru domeniile cu un coeficient de cost mai mic decât 1,75), repartizarea acesteia s-a realizat conform celei de-a doua variante, prezentate anterior (v. adresa CNFIS nr. 6562/25.10.2006).

Celelalte două suplimentări ale alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază (menționate mai sus) au fost distribuite conform primei variante prezentate anterior, deoarece nu au intervenit corecții ulterioare la nivelul metodologiei sau al numărului de studenți fizici.

Mai multe informații privind metodologia pentru anul 2006, cât și anumite analize, simulări și rezultate ale aplicării acesteia sunt prezentate în **Anexa 3** – Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare (sinteză) și rezultatele aplicării acesteia pentru anul 2006; **Anexa 4** – Analiza rezultatelor repartizării pe universități a alocației bugetare destinate finanțării de bază pentru anul 2006 (elemente generale).

III. “Puncte de vedere și observații privind Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază”

În a doua parte a anului 2006 (ședința din 9 iunie) CNFIS a inițiat un proces iterativ de consultare a reprezentanților comunității academice din România cu privire la Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază. Acest proces de consultare a constituit o nouă etapă, mai amplă decât cele realizate în anii anteriori, a demersurilor CNFIS de perfecționare și adaptare constantă a procedurilor sale la realitățile sistemului de învățământ superior românesc.

Premisele inițierii acestui proces pot fi prezentate într-o manieră succintă în felul următor. *Metodologia* CNFIS are o structură de tip dual care garantează atât stabilitatea și continuitatea strategiei de finanțare, cât și flexibilitatea necesară pentru a permite permanenta adaptare a acesteia la schimbările sistemului, cum ar fi cele generate de *Procesul Bologna*. Contestarea ei în ansamblu sau acceptarea ei necondiționată sunt demersuri sterile, abandonarea principiilor actuale de finanțare pentru a se reveni la o finanțare centralizată fiind extrem de improbabilă. În consecință, procesul de consultare a comunității academice a urmărit identificarea acelor elemente care pot fi modificate într-un orizont de timp mediu, precum și identificarea momentului la care ele pot fi implementate.

Temele principale de reflecție care au fost introduse în documentul „Puncte de vedere...” au fost următoarele: principiile fundamentale de finanțare utilizate în Metodologie, noțiunea de student echivalent, noțiunea de student echivalent unitar, indicatorii de calitate, formulele de calcul ale indicatorilor de calitate, alte surse de finanțare. Din punct de vedere al formei de prezentare, pentru a facilita înțelegerea cât mai rapidă a sensului fiecărei întrebări, acestea au fost însoțite de un preambul în care au fost definite toate noțiunile utilizate.

Procesul de consultare prin intermediul documentului „Puncte de vedere...” a cuprins următoarele etape principale: redactarea documentului (care a fost de asemenea un proces iterativ la care au participat membrii Biroului CNFIS, experții departamentului pentru finanțare din cadrul UEFISCSU, precum și o parte din membrii Consiliului, respectiv cei prezenți la ședința de lucru din 9 iunie 2006), completarea răspunsurilor la întrebări și a structurii documentului de către toți membrii Consiliului, completarea răspunsurilor la întrebările cuprinse în forma finală a documentului de către reprezentanții conducerilor universităților publice din România, discutarea răspunsurilor la document în plenul Consiliului.

În ceea ce privește concluziile rezultate în urma derulării întregului proces de consultare a reprezentanților comunității academice le putem grupa în două categorii.

Pe de o parte, sunt concluziile pe termen mediu, cu recomandarea de aplicare în anii 2008-2010. În cazul acestora gradul mai mare de incertitudine asupra aplicării uneia sau alteia din variantele propuse în cadrul documentului “Puncte de vedere...” ne impune o formulare mai nuanțată a lor. Astfel, documentul conține câteva teme majore de discuție la acest moment: finanțarea pe fluxuri de studenți, finanțarea diferențiată pe cicluri de studii, finanțarea diferențiată mai accentuat pe domenii de studiu. În primul rând trebuie precizat că toate cele trei teme au fost considerate oportune de o majoritate a celor care au răspuns,

totuși, judecând global nici una dintre teme nu a fost considerată ca putând fi aplicată începând cu anul financiar următor. În ceea ce privește momentul aplicării lor situațiile sunt diferite și le vom analiza pe rând.

Cele trei variante de finanțare (pe fluxuri de studenți, diferențiată pe cicluri de studii și diferențiată mai accentuat pe domenii de studiu) au întrunit un număr foarte mare de opțiuni favorabile atât ale membrilor consiliului, cât și ale conducerilor universităților. De exemplu, pentru varianta de finanțare pe fluxuri de studenți a existat un număr destul de mare de răspunsuri care au considerat-o posibilă de aplicat începând cu anul 2007 (prin aceasta putându-se înțelege însă anul universitar 2007-2008). Una din observațiile primite a punctat însă posibilitatea introducerii sistemului doar începând cu anul 2009-2010, când toate programele de studii vor fi organizate în “sistem Bologna”.

În discuțiile purtate în plenul Consiliului au fost propuse mai multe variante de aplicare, fiecare din ele urmând a fi analizată, formalizată și apoi supusă unui proces de pilotare. Obiectivul pilotării este de a obține câteva instrumente care să permită luarea unei decizii argumentate privind finanțarea pe fluxuri de studenți.

Pentru celelalte două variante de finanțare (diferențiată pe cicluri de studii sau diferențiată mai accentuat pe domenii de studiu) abordarea actuală prezintă această diferențiere din punct de vedere financiar, prin utilizarea coeficienților de echivalare pe forme de învățământ și respectiv a coeficienților de cost pe domenii de studii. Argumentele justificative privind abordarea fiecăreia dintre aceste variante sunt prezentate în partea de preambul a fiecărei opțiuni din cadrul documentului “Puncte de vedere...”

Pe de altă parte, în urma desfășurării etapelor procesului, s-a putut constata că răspunsurile la întrebările formulate în document reclamă și modificări imediate ale Metodologiei de finanțare. Capitolul IV al acestui raport prezintă modificările principale propuse de CNFIS pentru anul 2007, unele dintre acestea fiind rezultatul direct al completării răspunsurilor la întrebările cuprinse în documentul de consultare a comunității academice.

În **Anexa 5** la acest raport se regăsesc forma finală a documentului „Puncte de vedere...”, precum și rezumate ale răspunsurilor primite de la membrii Consiliului și reprezentanții conducerilor universităților publice.

IV. Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare pentru anul 2007 (propunere) și rezultatele preliminare ale aplicării acesteia

Metodologia propusă de CNFIS pentru anul 2007 se încadrează în procesul de modernizare treptată a strategiei de finanțare. De aceea ea poate fi privită doar ca o dezvoltare a celei utilizate în anul 2006, care oricum adusesse unele schimbări mai importante prin obiectivizarea informațiilor utilizate și ajustarea unor indicatori de calitate în funcție de imperativele strategice ale momentului. Propunerile de modificare mai substanțiale, considerate oportune de majoritatea universităților (rezultate în urma consultării universităților, v. cap. III) sunt privite ca alternative viabile și valoroase pentru următorul orizont de timp pe termen mediu. Finanțarea pe flux, pe ciclu sau pe domeniu, considerate separat sau simultan, pot oferi soluții eficiente pentru aplicarea noilor prevederi din viitoarea lege a învățământului.

Pentru anul 2007 au fost aprobate de către ministrul Educației și Cercetării propuneri de modificare a câtorva elemente ale metodologiei utilizate în anul precedent, care se pot dovedi eficiente. Una dintre acestea se referă la creșterea coeficientului de echivalare a formei de învățământ *master în limba română* de la 1.5 la 2. Această cerință este semnalată și de marea majoritate a universităților (multe solicitând chiar valori superioare) fapt care evidențiază că trecerea la un „master de masă” este un proces care necesită o temporizare mai lentă, pentru a fi asimilat fără perturbări de sistem.

O altă modificare semnificativă este creșterea ponderii componente calitative de la 20% la 25% ca urmare a unei previzibile creșteri a exigențelor privind calitatea și competitivitatea universităților românești după 1 ianuarie 2007. Această creștere vizează în primul rând stimularea dezvoltării corpului profesoral atât din prisma procesului de învățământ, prin creșterea ponderii alocate grupei *Personalul didactic* cu 1.5% (repartizate în mod egal, câte 0.5% între cei trei indicatori), cât și prin creșterea ponderii alocate *Nivelului performanței în cercetarea științifică* cu nu mai puțin de 2% (oferind astfel cea mai mare pondere acestui indicator esențial pentru exprimarea nivelului calitativ al unei universități). Deși se elimină indicatorul ce urmărea *Numărul de calculatoare în proprietatea universității*, considerat a nu mai avea semnificație într-un moment când dotarea în ceea ce privește tehnologia informației nu mai reprezintă o problemă, este întărită și ponderea avută de *Baza materială* cu 0.5% distribuit pentru valoarea cheltuielilor pentru dotări și investiții. De asemenea, și la nivelul grupei privind *Managementul universitar* se percepe o creștere cu 1,5% distribuite pentru susținerea realizării de venituri extrabugetare cât și a utilizării acestora pentru dezvoltare. Ponderea indicatorului *Calitatea totală a managementului academic și administrativ*, un indicator de calitate de tip stimulatoriu, pentru dezvoltare, a rămas constantă pentru anul 2007, în condițiile în care anul trecut (2006) acest indicator a avut o contribuție importantă în propulsarea grupei privind *Managementul universitar* în poziția cea mai importantă (din punct de vedere a ponderii ocupate). Însă impactul acestui indicator rămâne încă redus, menținându-se și pentru 2007, urmând ca influența sa să atingă adevărata dimensiune atunci când colaborarea dintre CNFIS și ARACIS se va putea baza pe elemente cuantificabile rezultate din evaluarea externă a calității la nivel instituțional.

Astfel putem considera că metodologia de finanțare propusă pentru anul 2007 va aduce un plus de coerență și un accent sporit în ceea ce privește componenta calitativă lăsând totuși deschise direcții importante de rafinare pentru anii următori.

Mai multe informații sunt prezentate în **Anexa 6** - Metodologia de repartizare a alocațiilor bugetare pentru anul 2007 (propunere)

Pentru definitivarea propunerii CNFIS privind metodologia de finanțare pe anul 2007 o atenție specială a fost acordată valorilor obținute de universități la toți indicatorii de calitate. În urma observării unor situații deosebite, o analiză mai detaliată, suplimentară, a fost realizată pentru indicatorul IC1: numărul cadrelor didactice titulare, cu cartea de muncă în universitate, raportat la numărul de studenți echivalenți unitari (bugetați și cu taxă).

Pe baza rezultatelor obținute, s-a observat că majoritatea universităților, pentru acest indicator, au valori cuprinse în intervalul [1,5; 3,5]. De asemenea, există și câteva universități ale căror valori depășesc limita superioară (3,5) a intervalului mai sus menționat. În plus, faptul că aceste universități fac parte din domeniul *medicină* a determinat realizarea unei analize suplimentare a cauzelor apariției acestei situații. Această situație poate avea două explicații: un coeficient de cost pentru domeniul *medicină* subdimensionat sau practicarea unui management defectuos al resurselor umane la nivelul universității.

Deoarece aceste două explicații posibile au rădăcini cauzale diferite, iar soluțiile de remediere țin, în primul caz, de competența CNFIS, în timp ce, în al doilea caz, țin de managementul aplicat la nivelul universităților, a fost necesară o analiză mai detaliată a posibilor factori care determină aceste situații. Un prim pas în acest sens a fost reprezentat de calculul ponderii numărului de cadre didactice titulare, cu cartea de muncă în universitate, la numărul total de studenți fizici (bugetați și cu taxă), studenți neponderați de coeficienții de cost alocații pe domenii. Și în acest caz, s-a putut observa faptul că toate universitățile din domeniul *medicină* au un raport ridicat al numărului de cadre didactice la suta de studenți fizici.

De asemenea, a fost realizată o analiză comparativă între rezultatele obținute prin raportarea cadrelor didactice titulare la numărul total de studenți echivalenți unitari, cu cele obținute prin raportarea la numărul total de studenți fizici. Astfel, s-a observat că, în cazul universităților din domeniul *artă*, o valoare mare a raportului dintre cadrele didactice titulare și numărul total de studenți fizici, este corelată cu o valoare apropiată de media celorlalte universități. O explicație a modificării poziției universităților din domeniul *artă* este dată de valoarea coeficientului de cost asociat acestui domeniu: arte - coeficient 3, muzică - coeficient 3, teatru – coeficient 5,37, film – coeficient 7,5 care determină valori mai mici, aliniată cu celelalte universități, ale indicatorului IC1 (dacă este calculat conform metodologiei pentru anul 2006, raportat la numărul de studenți echivalenți unitari).

În vederea analizei influențelor determinate de modificările propuse pentru metodologia de repartizare a alocației bugetare pentru anul 2007, au fost prezentate rezultatele obținute în urma aplicării succesive a acestor modificări propuse la nivelul metodologiei actuale (din anul 2006): modificarea ponderii componente de calitate și a indicatorilor de calitate, modificarea coeficientului de echivalare pentru master și modificarea coeficienților de cost pentru domeniul *medicină* și pentru specializarea *fizică-chimie*, din domeniile *știință* și *tehnic*.

Menționăm faptul că, aplicarea succesivă a acestor modificări ale metodologiei de finanțare s-a realizat pe același set de date statistice utilizat și în cazul metodologiei din 2006 (studenți, personal didactic și alocație bugetară) și conține următoarele elemente specifice:

- rezultatele obținute în urma utilizării datele statistice din 2006, a coeficienților de echivalare și de cost utilizați în anul 2006, a sistemului de indicatori de calitate propus pentru anul 2007, unde ponderea criteriilor de calitate este în valoare de 25% din FB);

- rezultatele obținute în urma utilizării coeficienților de echivalare și de cost din anul 2006, cu modificarea doar a coeficientului de echivalare pentru master de la 1,5 la 2, a sistemului de indicatori de calitate propus pentru anul 2007, cu ponderea criteriilor de calitate de 25% din FB;

- rezultatele obținute în urma utilizării coeficienților de echivalare și de cost din anul 2006, cu două modificări: coeficientul de echivalare pentru master de la 1,5 la 2 și coeficientul de cost pentru medicină, de la 2 la 2,25; a sistemului de indicatori de calitate propus pentru anul 2007, cu ponderea criteriilor de calitate de 25% din FB;

- rezultatele obținute în urma utilizării coeficienților de echivalare și de cost din anul 2006, cu trei modificări: coeficientul de echivalare pentru master de la 1,5 la 2, coeficientul de cost pentru medicină, de la 2 la 2,25 și coeficientul de cost pentru specializarea fizică-chimie, din domeniile știință și tehnic, de la 1,75 la 1,9; a sistemului de indicatori de calitate propus pentru anul 2007, cu ponderea criteriilor de calitate de 25% din FB.

Prin compararea rezultatelor obținute mai sus, au fost puse în evidență influențele succesive asupra rezultatelor, determinate de modificările propuse pentru metodologia pe anul 2007.

Mai multe informații sunt prezentate în **Anexa 7** – Analiza influențelor determinate de modificările propuse pentru metodologia de repartizare a alocației bugetare pentru anul 2007 și **Anexa 8** – Notă de fundamentare privind metodologia pentru anul 2007

V. Continuarea studiului privind dimensionarea normativă a costurilor

Prima etapă a proiectului, derulată în anul 2005, a urmărit o analiză pe domeniile economic și tehnic, având ca rezultat, în principal, determinarea cuantumului cheltuielilor reale necesare pentru personalul didactic. În a doua etapă a proiectului, desfășurată în anul 2006, s-a urmărit atât o extindere a analizei pentru celelalte domenii de studiu (științe socio-umane, medicină, medicină veterinară, agronomie, artă, sport), cât și o continuare a cercetării pentru celelalte tipuri de cheltuieli reale necesare desfășurării procesului didactic (cheltuieli pentru personalul didactic auxiliar și nedidactic și cheltuieli materiale). În urma întâlnirii din data de 16 martie 2006, organizată la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj – Napoca, unde s-a discutat stadiul proiectului CNFIS privind actualizarea dimensionării normative a costurilor din învățământul superior, s-a accentuat importanța colaborării și a sprijinului acordat echipei de lucru de către reprezentanții universităților în vederea derulării în continuare a proiectului. În cadrul întâlnirii s-a făcut o prezentare inițială a proiectului, în general, și a obiectivelor acestuia; o prezentare a stadiului

actual și a rezultatelor parțiale obținute până în prezent (cuantumul cheltuielilor reale necesare pentru personalul didactic pentru domeniul tehnic și economic) și s-au discutat modalități de extindere a studiului pentru celelalte domenii de specialitate și pentru celelalte tipuri de cheltuieli pentru activitatea de bază (cheltuieli materiale și cheltuieli administrative).

Pentru desfășurarea întâlnirii de lucru au fost pregătite diverse materiale și rapoarte de fundamentare: un exemplu de mod de calcul pentru câteva elemente principale ale analizei de costuri (pentru cheltuieli materiale s-a pus problema identificării articolelor din bilanțul contabil care evidențiază cheltuielile materiale specifice anumitor domenii; exp. cheltuieli de laborator pentru științe, stomatologie etc.); o analiză a tipurilor de venituri și cheltuieli (din Anexa 10 și Anexa 14) și câteva rezultate privind analiza cheltuielilor totale, pentru activitatea de bază și pentru finanțarea de bază (cheltuieli curente; cheltuieli de personal, din care pentru: salarii de bază, indemnizații, salarii fără activitatea de bază, contribuții, deplasări; cheltuieli materiale, din care pentru: întreținere și gospodărie, cu elementele componente, obiecte de inventar, reparații curente și reparații capitale); o prezentare detaliată a modelului de analiză a costurilor din Franța, structurată pe centre de analiză/departamente și ani de studiu, care dă o dimensiune clară privind complexitatea celorlalte tipuri de cheltuieli (cheltuieli cu personalul didactic auxiliar, personalul nedidactic, cheltuieli materiale, cheltuieli de capital, cheltuieli pentru administrare etc);

Pentru completarea studiului au fost solicitate o serie de date statistice de la nivelul universităților colaboratoare, iar pentru continuarea studiului și pentru celelalte tipuri de cheltuieli (cu personalul didactic auxiliar și nedidactic și cheltuielile materiale), buna practică în dimensionarea acestora, aplicată la nivelul universităților, reprezintă un element important pentru finalizarea studiilor de caz.

VI. Analiza execuției bugetare pentru anul 2005

Pentru fundamentarea și formularea de propuneri privind diferite aspecte legate de finanțarea învățământului superior, CNFIS realizează anual o analiză a datelor statistice de tip financiar, obținute din bilanțurile contabile ale universităților. Analiza execuției bugetare pentru anul 2005, a urmărit să completeze studiul realizat anterior pentru perioada 2001-2004, câteva rezultate ale acestei analize fiind foarte utile în cadrul studiilor și analizelor realizate de către CNFIS în anul 2006 (v. Anexa 2 și Anexa 7). Astfel, principalele observații pentru perioada 2001 – 2005 au fost următoarele:

- alocația bugetară destinată finanțării de bază a acoperit doar parțial cheltuielile curente pentru activitatea de bază, procentul de acoperire al acesteia scăzând de la 70,25% în anul 2001 la 69,22% în anul 2005; se observă totuși că pentru perioada 2004-2005, se înregistrează o ușoară creștere a acestei ponderi de acoperire, datorată și creșterii nivelului alocației bugetare destinate finanțării de bază pentru anul 2005 față de anul 2004 (o creștere de aproximativ 22,91%);
- pe tipuri de cheltuieli ale activității de bază se poate observa faptul că finanțarea de bază acoperă cheltuielile de personal în proporție de 78,28% în anul 2005, observându-se o creștere față de anul 2004 (77,66%), în rest acestea fiind acoperite din venituri proprii. Pe de altă parte, ponderea acoperirii cheltuielilor materiale și

serviciilor din finanțarea de bază scade în anul 2005 față de anul 2004, de la 26,86% la 21,30%, fiind influențată și de creșterea ponderii acoperirii cheltuielilor de personal, crescând în schimb ponderea de acoperire a acestor cheltuieli din venituri proprii;

- în totalul cheltuielilor curente pentru activitatea de bază, în 2005, ponderea cheltuielilor de personal a crescut cu aproximativ 10,46%, de la 73,64%, în anul 2001, la 84,10%, în anul 2005, această creștere fiind justificată prin creșterile salariale, în timp ce, pentru cheltuielile materiale se observă o scădere proporțională a ponderii acestora de la 26,36%, în anul 2001, la 15,90%, în anul 2005. În același timp, cheltuielile materiale s-au mărit efectiv din cauza creșterii din ultimii ani a tarifelor la utilități, diferențele fiind acoperite din veniturile proprii ale universităților;
- universitățile au acoperit deficitul, generat de insuficiența alocațiilor bugetare, din venituri proprii, ceea ce justifică, și din punct de vedere financiar, menținerea sistemului dual de învățământ fără taxă și cu taxă.

VII. Colectarea, verificare și analizarea datelor statistice

Pentru a realiza repartizarea fondurilor destinate finanțării de bază a universităților conform metodologiei de finanțare și pentru a realiza studiile și analizele privind evoluția numărului de studenți, a influențelor determinate de indicatorii de calitate, precum și pentru fundamentarea și formularea altor propuneri, CNFIS are nevoie de un volum mare de date statistice.

Modalitățile de obținere a acestor date au variat de-a lungul timpului, putând fi încadrate în două mari categorii: date obținute de la direcțiile generale ale ministerului și date obținute de CNFIS pe formulare specifice direct de la universități. De asemenea, tipurile de date necesare au evoluat în funcție de cerințele și necesitățile specifice diverselor etape de dezvoltare.

Pe parcursul anului 2006, datele necesare au fost colectate, în funcție de necesități, în mai multe rânduri. Astfel, datele privind numărul de studenți (tabelele 4 – studenți finanțați de la buget și tabelele 4.1 - studenți cu taxă), precum și datele privind personalul didactic din universități (tabelul 1) au fost colectate în două rânduri, în lunile ianuarie și respectiv octombrie. Formularele de colectare a acestor informații au fost elaborate de către CNFIS, procesul de strângere a datelor fiind realizat prin intermediul Direcției Generale pentru Învățământ Superior din cadrul MEdC. Totodată, în lunile ianuarie și aprilie 2006, CNFIS a solicitat colectarea (utilizând formularele elaborate la nivelul Consiliului) următoarelor tipuri de date: datele financiare (tabelul 2: venituri și cheltuieli în anul 2005; datele pentru indicatorul “Calitatea totală a managementului academic și administrativ IC13 (anexa 5), precum și cele privind serviciile și facilitățile oferite studenților (tabelul 3.1), acestea nefiind primite până la sfârșitul anului 2006).

În legătură cu modul de colectare a datelor statistice sunt necesare următoarele precizări: bianual (1 ianuarie și 1 octombrie), universitățile transmit date statistice privind situația studenților înscriși, în vederea formulării de propuneri privind repartizarea pe universități a alocațiilor bugetare destinate finanțării de bază; relația cu universitățile este

realizată de către DGIS, CNFIS intervenind, împreună cu DGIS pentru eventuale corecții; responsabilitatea pentru corectitudinea datelor statistice transmise de către universități și utilizate de CNFIS revine conducerii universităților; datele sunt analizate de către CNFIS, iar observațiile privind variațiile semnificative față de anul anterior sunt aduse în atenția MEdC, pentru a dispune un mod de rezolvare.

O etapă importantă premergătoare utilizării tuturor acestor date, în cadrul studiilor și propunerilor elaborate la nivelul CNFIS, este aceea de verificare a lor, prin intermediul unor criterii specifice, elaborate de către Consiliu. Procedurile de verificare a datelor statistice urmăresc identificarea neconcordanțelor, incoerențelor și inconsistențelor acestora, fiind utilizate pentru aceasta și datele statistice similare din anii anteriori, existente la nivelul CNFIS. Aplicarea acestor proceduri de verificare este iterativă, după aplicarea lor pentru prima dată rezultând date care au respectat criteriile de verificare, dar și date neconforme care au fost fie semnalate DGIS pentru clarificare/actualizare/modificare, fie transmise sub formă de observații la universități. De asemenea, trebuie menționat faptul că în baza datelor statistice aprobate de MEdC, CNFIS formulează propunerile privind repartizarea finanțării de bază.

În urma observării unor neconcordanțe la nivelul datelor statistice transmise de universități, în perioada septembrie-octombrie 2006 CNFIS a realizat o analiză mult mai detaliată a situației privind numărul de studenți fizici din ianuarie 2006 (pe ani de studii) în corelație cu cifra de școlarizare pe cicluri de studii (conform datelor din OMEdC, corespunzătoare doar studenților cu cetățenie română) – începând cu anul universitar 2001/2002 (sursă: MEdC).

Această analiză comparativă, pe ani de studiu, între numărul de studenți și cifrele de școlarizare corespunzătoare anilor de studii, s-a realizat numai la nivelul studenților români, deoarece numărul total de studenți cuprinde atât studenți români cât și studenți străini susținuți de la buget ai universității, iar cifra de școlarizare corespunde numai studenților români.

Într-o primă fază s-a realizat o analiză globală, la nivel de cicluri de studii, a variațiilor anuale ale numărului total de studenți și respectiv a cifrelor de școlarizare. Considerăm că nu se pot formula concluzii „finale” pe baza unei corelații directe între aceste două variații deoarece prima (variația numărului total de studenți) este influențată atât de evoluția cifrei de școlarizare, cât și de dimensiunea anilor terminali, de numărul de studenți transferați și de numărul de studenți care repetă un an și sunt finanțați pe o perioadă egală cu durata ciclului de studiu. În cazul anumitor universități, se observă o serie de variații semnificative ale numărului de studenți de la un an la altul, variații neacoperite de valoarea cifrei de școlarizare, respectiv de evoluția ei.

Într-o a doua etapă s-a realizat o analiză detaliată, la nivel de cicluri de studii, a numărului de studenți pentru anii universitari 2005/2006 (notat ianuarie 2006) și 2006/2007 (notat octombrie 2006), pentru care există detalierea studenților pe ani de studii și a cifrelor de școlarizare corespunzătoare acestor ani de studii. Rezultatele acestei analize comparative detaliate (situația existentă pe ani de studii față de cifra de școlarizare corespunzătoare) exprimă într-un mod direct influențele determinate atât de dimensiunea cifrei de școlarizare cât și de durata legală a unui ciclu de studii, transferuri, abandon școlar, repetenție, întrerupere studii etc. Variațiile rezultate au următoarea semnificație:

o Variațiile negative reprezintă „surplus”-ul de studenți aflați în sistem la momentul actual față de cifra de școlarizare aprobată inițial pentru acel an de studiu. Acest surplus poate fi explicat prin: trecerea studenților de la o formă de învățământ la alta în conformitate cu legislația în vigoare (exemple: de la cursuri de zi la cursuri fără frecvență sau seral, sau invers; de la doctorat cu frecvență în regim fără frecvență, pentru care perioada de finalizare a tezei este mai mare, în cadrul perioadei legale de finanțare etc.); transferuri de studenți de la alte universități; repetarea unui an de studiu și finanțarea în continuare pe o perioadă egală cu durata ciclului de studiu etc.

o Variațiile pozitive reprezintă „deficit”-ul de studenți în sistem, comparativ cu numărul de locuri alocate inițial, situație explicabilă prin: existența unor locuri rămase neocupate (explicație evidentă pentru anul I de studiu), abandon școlar, întrerupere studii, transferuri, repetarea unui an de studiu cu întreruperea finanțării pentru anul care se repetă etc.

Cu toate aceste explicații, au existat câteva universități care prezintă variații (negative sau pozitive) semnificative care aparent nu pot fi justificate numai prin „factorii de influență” menționați mai sus, informații detaliate referitoare la influența acestor factori, regăsindu-se doar la nivelul universității.

De asemenea, în perioada noiembrie-decembrie, s-a realizat completarea și verificarea datelor statistice din octombrie 2006, pe baza analizelor comparative cu situația din ianuarie 2006 (analiză globală și detaliată pe ani de studiu) și cu cifrele de școlarizare corespunzătoare.

VIII. Vizibilitatea activităților CNFIS în comunitatea academică

Una din direcțiile strategice ale CNFIS este “Transparență, deschidere și parteneriat”, cuprinzând, între altele, obiectivul general: “dezvoltarea de parteneriate eficiente cu instituții și organisme care au interese semnificative în evoluția sistemului de învățământ superior, promovarea colaborării între acestea și furnizarea de informații clare și transparente”.

În cadrul acestui obiectiv larg, reprezentanții CNFIS au întreprins o serie de acțiuni, unele dintre acestea fiind deja menționate în prezentul raport:

- procesul iterativ de consultare a reprezentanților comunității academice din România cu privire la Metodologia de repartizare pe instituții de învățământ superior a alocațiilor bugetare pentru finanțarea de bază, prin intermediul documentului „Puncte de vedere...” (o detaliere cu privire la acest subiect poate fi găsită în capitolul IV al acestui document);
- continuarea studiului privind dimensionarea normativă a costurilor care a implicat colaborarea cu o serie de instituții de învățământ superior din România materializată prin transferul de informații specifice, întâlniri de lucru la universități (o detaliere cu privire la acest subiect poate fi găsită în capitolul V al acestui document);
- participarea președintelui CNFIS la lucrările Conferinței Naționale a Rectorilor; un moment important l-a reprezentat prezentarea unei variante a metodologiei de repartizare a finanțării de bază pentru anul 2006 în cadrul ședinței din luna februarie a CNR;
- aducerea la zi a paginii sale de internet prin includerea de informații esențiale privind activitatea sa în cadrul secțiunii “Finanțare”.

IX. Punctul de vedere al CNFIS cu privire la proiectul de lege a învățământului superior

În urma publicării proiectului de lege a învățământului superior pe site-ul MEdC Biroul CNFIS a inițiat un proces de consultare a membrilor Consiliului în urma căruia a fost formulat un punct de vedere care a fost transmis conducerii ministerului.

Observațiile formulate pe marginea proiectului de lege pot fi grupate în două categorii:

- i. observații din punctul de vedere al domeniului direct de competență al CNFIS, respectiv referitoare la finanțarea învățământului superior,
- ii. observații generale sau punctuale, referitoare la structura legii sau la conținutul unor articole.

O observație foarte importantă se referă la capitolul din lege privind finanțarea învățământului superior, din care, așa cum se prezenta textul la momentul respectiv, se putea înțelege că întreaga filosofie a dimensionării și repartizării finanțării se modifică, înlocuindu-se chiar principiul său fundamental, pe care a fost construită. Astfel, conform proiectului de lege, principiul “resursele urmează studentul” trece în plan secund, sau chiar nu mai este afirmat, fiind înlocuit cu principiul “resursele urmează programul de studiu”, acestea urmând a fi acordate pentru un ciclu.

O altă observație se referea la expertii Consiliului, încadrați la acest moment în cadrul unui departament al UEFISCSU. Formularea din proiect: “Pentru îndeplinirea atribuțiilor cu care sunt investite, consiliile beneficiază de un Secretariat al Consiliilor Consultative. Acesta are personalitate juridică și funcționează pe baza unui statut aprobat prin hotărâre de Guvern” nu acoperă tipul și complexitatea activităților pe care personalul actual le realizează.

Documentul „**Punct de vedere** al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior privind proiectul Legii Învățământului superior elaborat de Ministerul Educației și Cercetării” conține toate observațiile formulate la acel moment, fiind prezentat în **Anexa 9** la acest raport.

X. Principii pentru repartizarea la universități a alocațiilor bugetare destinate acoperirii cheltuielilor de transport local, în comun, conform reglementărilor legale în vigoare

Studiul realizat de CNFIS cu privire la repartizarea alocațiilor bugetare destinate acoperirii cheltuielilor de transport local a cuprins, structurat pe capitole următoarele: elemente specifice privind legislația actuală; metodologia actuală de repartizare, particularități și efecte; opțiuni posibile; puncte de vedere și observații; concluzii. În cele ce urmează prezentăm câteva idei principale cuprinse în studiu.

În ceea ce privește propunerile formulate de CNFIS anterior momentului realizării studiului privind repartizarea alocațiilor bugetare destinate facilităților de transport pentru studenți, menționăm că acestea luau în calcul o serie de criterii generale cum ar fi zonele geografice, structura instituțiilor de învățământ superior, particularitățile sistemului de transport din centrele universitare. Aceste criterii generale se regăseau printr-o serie de criterii specifice în calculul de repartizare la universități a alocațiilor disponibile pentru subvențiile de transport. Astfel, la stabilirea coeficienților de diferențiere pe grupe a universităților, CNFIS punea accent pe influența avută de următoarele criterii de diferențiere: aria centrului universitar, aglomerarea centrului universitar, diversitatea rețelelor de transport urban și existența campusului universitar.

O primă analiză efectuată în cadrul studiului a fost aceea a reglementărilor legale în vigoare. Din aceasta a rezultat că statutul de student la instituții de învățământ superior de stat sau particular acreditate, indiferent de forma de studiu, de domiciliu și de locul unde studiază, este singura prevedere legală care stabilește beneficiarii potențiali ai acestor facilități de transport.

Studiul a punctat elementele principale ale situației actuale, reliefând diversitatea situațiilor întâlnite la instituțiile de învățământ superior din România. Din acest punct de vedere, sunt suficiente chiar și numai câteva exemplificări: universitățile se deosebesc prin distribuția teritorială a spațiilor de învățământ și a campusurilor, orașele de reședință al universităților („centre universitare”) diferă prin mărime, populație, număr de studenți, specificitatea sistemului de transport (tarife practicate, mijloace de transport utilizate) etc.

În studiu se prezintă analiza datelor specifice diferitelor centre universitare, precum și datele disponibile privind costul abonamentelor lunare pe mijloace de transport urban, care au

fost apoi luate în calcul pentru aplicarea ipotezelor/variantelor de repartizare a alocațiilor pentru transport urban, prezentate în continuare. Aceste date concrete cu privire la costurile abonamentelor de transport local în comun scot în evidență diferențele determinate mai ales de reglementările locale.

După prezentarea pe scurt a reglementărilor actuale și a metodologiei de repartizare aplicate până la acel moment, studiul a propus variantele posibile de repartizare a alocațiilor pentru transport local precum și o soluție de rezolvare similară cu cea aplicată pentru alte categorii de transport la care studenții și alte categorii de persoane beneficiază de reduceri.

Această soluție poate fi rezumată în felul următor:

- repartizarea alocației de la MEdC pe **centre universitare** se realizează în ipoteza că numai un anumit procent dintre studenții de la învățământul de stat, cursuri de zi, solicită, cumpără și decontează abonamente și în scenariul că nu se ține seama de reducerile acordate de regiile de transport;
- repartizarea pe **universități** a alocației stabilite pe centrul universitar se face în funcție de numărul de studenți fizici, în care toți studenții din același centru universitar sunt considerați cu drepturi egale.

Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior consideră că propunerea de reglementare de mai sus, prin care se simplifică procedura de punere în aplicare a modului de acordare a reducerii de 50% pentru transportul local, ar constitui o rezolvare pe termen lung a problemei.

O sinteză a acestui studiu este prezentată în cadrul **Anexei 10** la acest raport.

XI. Contribuții ale CNFIS la reprezentarea internațională a MEdC

În anul 2006 activitatea internațională a CNFIS s-a desfășurat pe următoarele componente principale:

- 1) prin reprezentarea Ministerului Educației și Cercetării la Comitetului Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR), în conformitate cu aprobarea ministrului educației și cercetării;
- 2) participarea CNFIS la Grupul de lucru pentru Portabilitatea granturilor și creditelor pentru studii acordate studenților organizat de Bologna Follow – Up Group (BFUG);
- 3) implicarea în proiecte cu finanțare europeană sau națională, realizate de UEFISCSU și coordonate de CNFIS (proiectul de cercetare: „Un model de administrare a informației în învățământul superior românesc, orientat ICT, în direcția integrării în spațiul de învățământ superior european” și proiectul european, Leonardo da Vinci: „Sisteme informaționale pentru universități și parteneriate de mediu socio-economic, la standarde europene”);

D-l prof.univ.dr.ing. Radu Mircea Damian, președintele Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior – CNFIS, a participat în perioada 29 - 30 octombrie 2005 la lucrările Comitetului Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR) cu sediul la Strasbourg, Franța, ca reprezentant al MEdC, împreună cu d-l prof.univ.dr.ing. Radu Munteanu, Rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, în calitate

de reprezentant al Consiliului Național al Rectorilor. Pentru perioada 2005 – 2006 a candidat și a fost ales în unanimitate în funcția de vicepreședinte, prima reprezentare a României în Comitet la acest nivel. În perioada 19 – 20 septembrie 2006 d-l Prof. Damian a participat la lucrările Forumului „Legitimitatea Asigurării Calității în Învățământul Superior” iar în perioada 21 – 22 septembrie 2006 la lucrările Comitetului Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR), ca reprezentant al MEdC, împreună cu d-l. prof.univ.dr.ing. Radu Munteanu, Rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, în calitate de reprezentant al Consiliului Național al Rectorilor. În această calitate d-l Prof. Radu Mircea Damian a fost reales vicepreședinte al CDESR pentru perioada 2006 – 2007.

Rezultatele obținute în cadrul întâlnirilor de lucru ale Biroului CDESR, ale ședințelor plenare și ale Forum-urilor de lucru organizate de CDESR au fost prezentate DRI și conducerii Ministrului Educației și Cercetării în rapoartele de deplasare predate după întoarcerea în țară.

Având în vedere importanța Forumului „Legitimitatea Asigurării Calității în Învățământul Superior” și ale Comitetului Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR) organizat și desfășurat la Strasbourg în septembrie 2006, se reia în acest raport lista temelor discutate.

Temele prezentate și supuse discuției la Forum au fost:

- Modul de abordare și justificarea necesității asigurării calității învățământului superior în Europa;
- Rolul, responsabilitățile și mijloacele de acțiune ale autorităților publice și instituțiilor;
- Modul în care se câștigă acceptul pentru măsurile privind asigurarea calității;
- Implicații pentru modul de conducere al instituțiilor și sistemelor de învățământ;
- Asigurarea calității și recunoașterea calificărilor, inclusiv prevederi trans-naționale;
- Implementarea direcțiilor de acțiune stabilite de miniștrii educației la întâlnirea din 2005 de la Berlin (discuții conduse de Peter Williams, Președintele ENQA);
- Utilizarea rezultatelor asigurării calității;
- Raport General și adoptarea recomandărilor (la ultimele două puncte ale sesiunii d-l prof. Radu Damian a asigurat conducerea lucrărilor Forumului).

Participanții la Forum au adoptat un set de concluzii și recomandări care au fost prezentate Comitetului Director pentru Învățământ Superior și Cercetare al Consiliului Europei (CDESR), urmând să fie publicate pe site-ul Consiliului Europei. Facem observația că o parte din concluzii și căi de acțiune au fost deja avute în vedere în Metodologia de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță ai ARACIS aprobată prin Hotărârea Guvernului României nr. 1418/2006 și în validarea indicatorilor de calitate ai CNFIS.

În anul 2006 BFUG a format un grup de lucru constituit din reprezentanți ai 18 țări din Europa participante la procesul Bologna, pentru a răspunde solicitărilor privind portabilitatea exprimate de miniștrii educației la întâlnirile de la Berlin, 2003 și Bergen, 2005. Ministerul Educației și Cercetării a fost reprezentat de d-nii prof.univ.dr.ing. Ion Ciucă, Director, și prof.univ.dr.ing. Radu Damian, Președinte CNFIS. În anul 2006 s-au desfășurat două întâlniri, în iunie la Haga și în septembrie la Glasgow. Contribuțiile CNFIS au permis identificarea și prezentarea aspectelor legislative din România referitoare la acordarea burselor și altor forme de sprijin material pentru studenți, compararea cu situația din alte țări și pregătirea întâlnirii finale prevăzută a se desfășura în ianuarie 2007 la Berlin. La data întocmirii Raportului CNFIS pentru anul 2006 această întâlnire, desfășurată între 14 și 17 ianuarie, a permis predarea la MEdC a Raportului de deplasare și prezentarea unor elemente rezultate din discuții de către reprezentanții MEdC la întâlnirea cu organizațiile studențești din 18 ianuarie 2007 de la MEdC, în prezența d-lui Secretar de Stat prof.univ.dr.Dumitru Miron.

În cadrul proiectelor naționale sau cu finanțare europeană menționate la punctul 3) au fost efectuate stagii de documentare și studiu la mai multe universități europene: Universitatea de Științe Aplicate din Salzburg (Fachhochschule Salzburg GesmbH - Austria), Universitatea din Nantes (Franța), Universitatea din Udine (Italia), Universitatea Rovira i Virgili din Tarragona (Spania), University College din Dublin (Irlanda), Universitatea din La Rochelle (Franța). Mențiune: durata stagiilor în cazul proiectului tip Leonardo a fost de două luni, iar în cazul proiectului de cercetare de 3-4 săptămâni.

Rapoartele experților Consiliului efectuate la finalul stagiilor au fost elaborate în a doua parte a anului 2005 sau în prima parte a anului 2006 în conformitate cu cerințele fiecărui proiect și cu necesitățile de dezvoltare viitoare. Acestea, împreună cu experiența acumulată de experți, se pot constitui într-o sursă importantă de informație pentru specialiștii în domeniu ai ministerului.

Raport întocmit de Biroul CNFIS și experții UEFISCSU.

Președinte CNFIS,
Prof. univ. dr. ing. Radu DAMIAN